A TENGERPART

NAPILAP.

V. évfolyam. FIUME, vasárnap 1908. április 19. 90. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vicolo dell'Ospedale. (Uj Wurzer ház). I. em.

Szerkesztőség telefonszáma 229. - Nyomdai telefonszáma 920.

Előfizetési ár: Egész évre . . . 24 kor. | Negyedévre . . . 6 kor. Félévre . . . . . 12 kor. | Egy hóra . . . . . 2 kor. Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET a kiadóhivatal mérsékelt áron számit. Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

Husvét.

Ünnepel a vallásos emberiség. Husvét van. Szünetel a politika. Szünetelnek a közéletharcai. Még Fiumében is hirdetik a templomok szószékeiből és az ujságok hasábjain, hogy itt a béke, a szeretet ünnepe. Kint az eletben pedig ezenközben nem szünik meg a gyülölködés, a pártos viszály. Az emberek nem változnak s a világ folyásában minduntalan csak ismétlődnek az események. Egyéni érdekek válnak a nemzetek elnyomóivá s Krisztus lélekemelő példáját követi senki. A szeretet fogalma egyre tágabb lesz, ugy hogy nemsokára talán ugy fogják értelmezni a szeretet tanát, hogy szeretetből nem kell felebarátunkat félrevezetni, megcsalni, tönkretenni. Szeretetből gyilkoljunk és szeretetből fosztjuk meg embertársainkat vagyonuktól, feleségüktől és mindenüktől. Ez lesz ugy látszik a jövendő ige, amit az emberiség követni fog.

Fanyar érzés, keserüség és bizalmatlanság ül a szivekben. Nincs megelégedés, nincs megnyugvás. Az ember örökösen fegyverkezik s örökösen harcban áll egymás ellen az összesség végtelen kárára.

Fiume az országnak ez a szerencsétlen városa különösen meg van áldva harcokkal. A város különböző ajku elemei között nem tud meggyökeresedni a békés egyetértés. A horvát az olaszszal, a magyar a horváttal és olaszszal s az olasz mind a kettővel áll hadilábon s ha a béke látszólagos tünetét élvezhetjük is, mindig attól kell tartanunk, hogy a zivatar kitör. Békesség után áhit mindenki s faji meg nyelvi okok, apró-cseprő politikai érdekek nem engedik, hogy Fiumében állandó, tartós békesség támadjon. A fiumei faj pedig nem is harcias tipus. Lassu és nehézkes. Nem termett arra, hogy harcoljon az állam a kormányzat ellen s éppenséggel nem rendelkezik azokkal a fegyverekkel, amelyek egy harcban feltétlenül döntő befolyással birnak. De azért harciaskodik s nem törődik azzal, hogy az árát ő adja meg. Fiumét a zavargások, izgalmas idők akasztották meg a fejlődésében. A vélt jogaira féltékeny olaszság a legcsekélyebb állami intézkedésre felháborodással, tiltakozással válaszol.

A nép, az istenadta *nostra gente* pedig a vezérek után megy, nem törődve azzal, hogy a vezetők rossz utra téritették, hogy az az irány, amely felé haladnak, nem a békesség, a fejlődés utja. De azért megy. A bálványok imádása itt örökkönartó. Ha az egyik elbukik, jön a másik. A józanság és politikai érettség itt mit sem nyom a latban S a szerencsétlen város nyögi az áldatlan állapotok átkát.

Igy ünnepelünk mi, a korona gyöngyében a corpus separatum földjén. A lelkünkben a békesség gondolata. De a tettben ott látjuk a szeretet ünnepén is a viszály, az egyenetlenség szitásának az üszkét. Igy kell ünnepelnünk nekünk az igazság hirdetésével. Krisztus az igazság legfőbb apostola volt. A feltámadás ünnepén is az igazság eljöveteléért kell küzdenünk.

A fiumei idegenforgalom.

Husvét hete az idén is megváltoztatta Fiume képét. Sürög-forog a sok idegen s a diákok csapatai is elárasztják az utcákat. Az idegenek ideözönlése ez évben érte el a legnagyobb rekordot. A vasutak rendes vonatai nem elégségesek a sok utas elszállitására s nem mulik el nap, hogy egy-két külön vonat ne futna be Fiumába, zsufoltan idegenekkel. Ugylátszik, divattá vált a tavasz ezen időszakában a tengermellékre kirándulni. Bizonyitja ezt a gombamódra létesülő tengerparti üdülőhelyek gyors felvirágzása, ahol a tavaszi idény a legfényesebb üzletnek bizonyult.

Különösen Lovrana lett kedvenc üdülő helye a pihenni vágyó emberiségnek. Amerikai módon, alig négy-öt év alatt fejlődött azzá, ami most. A hatalmas villa-csoportokban ma üres szobát alig lehet találni. Valamivel több az üres szoba Abbáziában, ahol még lehet drága pénzen hajlékhoz jutni.

Bár a tengerpartunkon levő üdülő helyeink különösen kényelem és olcsóság tekintetében sok kivánni valót hagynak hátra; attól most eltekintünk. De nem hagyhatjuk szó nélkül *Fiumét* ez alkalommal sem. Nem egy izben szólaltunk föl az idegenforgalom érdekében. Hiábavalónak bizonyult ez s azt hiszszük, hogy a jövőben is falra hányt borsó marad. Elszomoritó látvány az, amit most az ember itt lát. A szállodák tömve vannak, a beözönlő utasok küszöbről-küszöbre járnak szállás után, az esteli órákban érkezők hiába fáradnak, nem tudnak hajlékra szert tenni. Még egy Gorkij-féle menenékhelyféléhez sem igen juthatunk ilyenkor. Az utcákon és padokon kénytelenek a várva-várt hajnalhasadást keservesen bevárni.

A városi hordárok és bérkocsisok fosztogatása már türhetetlen. Akárhányszor lehet hallani az idegenek tiltakozó és felhábodó szavát a botrányos állapotok miatt.

Nos kérdjük a város igen tisztelt vezető férfiaitól, vajjon méltó-e ez egy magát világvárosnak nevező Fiuméhoz? Milyen véleménynyel lesznek az ilyen póruljárt idegenek miróluk? Felkeresi-e majd az ilyen utas még egyszer Fiumét? Bizonyosan nem! Jut idő Fiumében a helyi politizáláshoz, de a fiókparlamentnek csufolt képviselőtestület egyetlen egy tagjának sem jut az eszébe ezzel a kérdéssel foglalkozni? Sokkal hálásabb feladatt ez bármily másnál. A sok idegen által itt hagyandó pénzeket meg kell becsülnünk. Hiszen ez egy országnak, vagy városnak a legproduktivabb bevétele és közgazdasági értéke.

A város gazdagszik, az idegen tőke egy része is itt marad, külön betektetésekre pedig alig van szükség.

Szükség van azonban egy kis körültekintésre, egy csöpp ellenőrzésre és utánjárásra.

Miért nem állit fel a város a nagyforgalmu idényre a pályaudvaron vagy annak közelében egy privát *lakástudakozó irodát*? Az üresen álló szobatulajdonosok szivesen bejelentenék szobáikat s a közvetitő intézet révén segitve volna az idegeneken, de sokat nyernének a szobatulajdonosok is. Miért nem hirdetik Fiumét a világ lapokban látványosságaina': és szomszédos fürdő és kiránduló helyeinek az ismertetése mellett? Sokat lehetne tenni a város fejlődése érdekében az idegenforgalom emelése által. Fiuménak és környékének éppen olyan látogatott vidéknek kellene lenni, akárcsak a kis Svájc, vagy Olaszország. Hiszen az utóbbinak szomszédsága rendkivül előnyére válik.

A magyar kormány megtette a magáét. Az olasz forgalmat nagyrészben elterelte Triesztől és a délivasuttól. A májusi menetrendben pedig a francia Riviérával teremtett Fiumén át közvetlen összeköttetést, de kárba vész minden igyekezet, minden életrevaló terv végrehajtása addig, amig Fiumében egyébbel nem törődnek, mint a *Nostra Citta* helyi politikájával.

F. Á.

Husvéti aforizma.

Utolsó éveiben szegény Heine, amikor már beletörődött abba, hogy itt hagy minden kint, üdvöt, amit az embernek a létezés öröme ád, itt-ott egy-egy minek is nevezzem, egy kétségbeesett ember alkotásait, amit az élet után való vágyódásban irt? Mondjuk, hogy előérzet. Az egyik meséjét álomnak nevezi és a következőt irja:

Azt álmodtam, hogy meghaltam és ahogy a többi ember, én is az égbe jutottam.

Hát sokkal rosszabb vagyok, mint a többi ember?! . . .

De sok hibám között volt egy olyan hibám is, amiért külön kellett felelnem az esküdszék előtt, Ki voltam keresztelkedve! Bizony Isten ki voltam keresztelkedve!

Kerestem magamnak egy jó védőügyvédet, ügyes kriminálistát, akit még a földön a figyelmembe ajánlottak.

Csavargok a menyország utcáin, hát egyszer csak egy szép görög stilu házon a következő táblát látom:

Dr. Jézus Krisztus
főképpen kriminalista.

Heureka!!

Fölmentem.

Egy báránykа barátságos bégetésére azonnal megjelent az Ur.

— Uram, mondám, miközben zsebeimben a referenciákat kerestem, nagy bajban vagyok. Odalent ugyanis kikeresztelkedtem. Jobbnak találtam a réginél azt a perrendtartást, amit Te léptettél életbe.

Az Ur aranyos mosolygással fogadta előadásomat. Benne volt ebben a mosolyban a szivnek és életnek minden édessége.

— Mikorra tüzték ki a tárgyalást?

— Holnap délelőtt 10 órára.

— Rendben van,

Másnap megjelentem pontosan. A vádlóm Mózes volt. Alaposan bemártott. Soh' se hittem volna, hogy ebben az emberben ennyi rosszakarat legyen. Határozottan nem gentleman. Szive nincs, bigott, és amellett azt hiszi, hogy az Istent csak ugy lehet imádni, ahogy ő csinálja. Rám járt nagyon a rud.

Pörvesztes lettem Nagy birságra itéltek: a lelkem üdvösségének elvesztésére.

Szét néztem. Jó volna, amint ott lent szoktam, kölcsön kérni valakitől.

De hát kitől?

Ahogy meghallották az itéletet, a tárgyalás közönsége ugy elpárolgott mint a kámfor.

Egyedül Krisztus állott ott, fehér tógája alá nyúlt és egy darabot *lelkéből* és oda tette a zöld asztalra.

Elfogadtuk birságom gyanánt, mert a szabályszerü nyugta egy perc mulva kezemben volt.

Tehát ő viselte a perköltséget!

Mekkora lelke lehet ennek a prokátornak, ha az egész emberiség perköltségét viselte!

És milyen gazdag lehet, ha még mindig telik neki egy másiknak a perköltségét viselni ! ?

Én már csak majmolom. Azért, ha valaki azt akarja, hogy protezsáljam, hát csak forduljon hozzám egész bátran . . .

Anatole France *után P. B.*

A közönség és a városi könyvtár.

A „Budapesi Szemle" áprilisi számában Földes Béla magvas tanulmányt irt az adóreformról. Megismertet kivá'ó adóügyi kapacitások nézetével és kimutatja, hogy a polgárok gyónásán alapuló jövedelmi adó az egész vonalon ellenszenves. Rólunk ellenségeink sem állithátják, hogy nem fejlődött volna ki bennünk az állam iránti kötelességek teljesitésének energiája, azért mégis csak kimondjuk, hogy az adórés egy formája sem valami rendkivül rokonszenves előttünk, de ha már distinguálni kell és a jöedelmi adót ellenszenvesnek minősitjük, akkor a közvetett adót, mint például a fogyasztási adót, egyenesen bünök szülőjének neveznők. A fogyasztási adó a jövedelem jelentékeny részét nyeli el, a nélkül, hogy az ember észrevenné és a titkos természete teszi a bünök anyjává. Az adózó polgárság nem is sejti, milyen óriási összeget áldoz közvetett módon az adó-molochnak, ezért nem is törődik vele, mire forditják a közpénzeket, egykedvüen nézi mint pecsérlik el sokszor keservesen fizetett adógarasát és még azt is türi, hogy az adóalanyok pénzén hizó népség gorombáskodjék vele.

Példa erre a helybeli városi könyvtár. Már két izben rámutattunk a könyvtár kiáltó hiányosságaira, aposztrófáltuk a könyvtár vezetőségét és mind hiába. Nem fogadható el védelmül, hogy a könyvtár vezetősége esetleg nem értette meg magyar fölvilágositásainkat, mert hiszen ott van köztük Sirola tanár is, akinél jobb tolmácsot keresve sem találhatnánk. A baj az, hogy egyrészt a könyvtár igazgatóságában egy szemernyi sincsen a közönség iránt való kötelesség érzetéből, nincsen benne életrevalóság sem és másrészt a közönségünk türelmes, mintha csupa szegény emberből állna, akiknek végtelen türelmességén alapszik tudvalevőleg a mai szociális rend.

Hogy bebizonyitsuk, mennyire nem életrevaló a könytár vezetőség, elmondunk egy jellemző esetet. Mikor évekkel ezelőtt a Tisztviselők Egyesülete megbukott és könyvei gazdátlanul hevertek valahol Tóth igazgató padlásán, magyar részről, magánuton megkörnyékezték a Biblioteca Civica vezetőségét, hogy tegyen lépéseket a könyvek megszerzése érdekében. Egy fillér kiadás nélkül, néhány jó szóval gazdag magyar könyvgyüjteményre tehetett volna szert a Biblioteca Civica. De mi az ördögnek kell ott magyar könyv ? Még uját sem mozditotta meg a könyvtár vezetősége a Tisztviselő Egyesület könyvtárának megszerzésére. Remélhetjük-e már most ettől a vezetőségtől, hogy drága pénzen vásároljon magyar könyveket, amikor egy-két jó szót sem volt hajlandó annak idején szólni, hogy ingyen jusson egy egész gyüjtemény birtokába ?

A városunkban élő franciák és angolok meg lehetnek elégedve a Biblioteca Civicával, mert irodalmuk aránylag t. i. a francia és angol lakosság számához képest valamennyire mégis csak képvise've volna a könyvtárban. nérz.tes magyar ember azonban bosszankodás, felháborodás nélkül nem láthatja, hogy Gárdonyi szavai szerint „Magyarország tyukszemének", Fiuméoak városi könyvtárában a magyar irodalom csak hamupipőke szerepét játszsza.

Soká folytathatnók még a könyvtár viszásságainak felsorolását, szükségesnek is tartjuk kiméletlen felderitésüket, mert épp ugy a mint a különféle kórt okozó bacilusokat a napra kitéve ölljük meg legbiztosabban, ugy az emberi gyöngeségek és gyarlóságok is nyijvánosságra hozva lesznek legjobban orvolhatók.

— **A tenger munkásainak biztositása.** *A Tengerpart* évek során át sürgeti a tenger munkásainak a biztositását. A munkásbiztositó törvényt megcsinálták Magyarországon, de a tenger munkásairól megfeledkeztek. Pedig a tengerészek foglalkozásánál mindig ott settenkedik a veszedelem. Sohasem tudhatja a hajósember, hogy mikor éri a baj. Ha elpusztul egy hajó, számos család veszti el kenyéradóját s koldusbotra jut. A fiumei kapitányok köre már már többször fölirt a kormányhoz, hogy a tengerészek biztositási törvényét alkossa meg. Eddig az volt az akadály, hogy Ausztriától függött egyrészt a megoldás. Vele közösen kellett volna a tengerészek biztositásának az ügyét rendezni. Ma azonban nincs többé akadály. Az uj kiegyezésben kikötötte magának a kormány, hogy a tengerészek biztositásáról önállóan alkothatja meg a törvényt. S Ausztria mindazonáltal meg fog bennünket előzni. Már készül is a tengerészek biztositásáról szóló törvény. Nálunk ellenben mit sem hallani erről. A kormány ugy látszik, nem ér rá tengerészeinkről gondoskodni.

Irka-firka,

amelyben szó lészen egy tudósitásról, amely tulajdonképpen csak egy évtized mulván volna aktuális. Mi azonban már most adjuk közre.

A budapes-fiumei vonalon tegnap nyilt meg a nemzetközi hálókocsi-társaság Pulmankocsija, amelyben egy kitünően szervezett szintársulat játszik Somló Ludvig igazgatása mellet. A megnyitó-előadás szenzációs müvészi eseményekkel szolgált.

A szinház-kocsi gyönyörü berendezésü nézőtere zsufolásig megtelt előkelő közönséggel, amely lázas kiváncsisággal várta a vonat indulását. Végre hét óra negyven perckor a vonat ki- és a függöny felgördült. Egy igazán intim szinpad tárult elénk. A szinházkocsi két oldalán, a bőröndök helyén elhelyezett zenekar egy friss indulóba kerdett, amelyből pajzánul vál:: ki „A repülő Vénusz" (Ikray kisasszony) belépő dala. Egy temperamentumos leány a primadonna, aki már első fellépésével annyira meghóditotta a közönséget, hogy előadás után a hálókocsiban levő lakásáig, folytonos óvációk közben kisérték haza. Gyujtó hatásu belépőjét : „Jobb szemem a balszememre vágom — Csak a szabadságos kis könyvemet várom" percekig tartó késéssel is fogadta a közönség.

Maga az ujdonság egy idillikus históriáról szól. A dolog főszereplője egy bájos fruska, aki az angol kisasszonyoknál nevelkedett, de mert friss temperamentuma nem türi a zárdalevegőt, megszökik egy hadnagy után, akit a Máv. összes vonalain keres. S mivel a hadnagy próbára akarja tenni az ő repülő Vénuszának szerelmét, ennélfogva a legkülönbözőbb alakokban ad neki rendez-voust. Később azonban kisül, hogy a hadnagy eltévesztette a vonatot egészen más vonatra ült és csak Fiumében találkozik a kedvesével. Azok a különböző utasok pedig, akik a repülő Vénuszt ostromolták, csakugyan más emberek voltak. A próba azonban igy is sikerült és a szerelmesek Fiume és Trieszt között egymásé lesznek.

A közönségnek nagyon tetszett az ujmódi szórakozás. Az előadásnak különben érdekes epizódjai is voltak. A Express Szinházban t. i. nem a közönség fütyül, hanem a gőzmozdony. És ebből bőven kijutott a hadnagy személyesitőjének, aki többször kizökkent a szerepéből. Ezt a tehetségtelen szinészt minden állomáson kifütyülték. Nem mondhatunk jót a komikusról sem, aki kibás váltóállitás következtében kisiklott az öltözőjével együtt. Az előadást ekkor csak átszállással folytathatták. Frenetikus hatása volt annak a jelenetnek, amikor a második felvonásban egy keleti hercegnek kuplét énekel a „repülő Vénusz". A bájos kis dalt : „Az én kis női szakaszom . . ." a Máv. összes vonalain hamarosan ismerni fogják. Az utolsó strófánál, amikor a herceg igy énekel : „Enyém vagy hát te kis állomásfőnök" — a vonat végszóra berobog egy alagutba és képzelhető, hogy a közönség tomboló tetszéssel tapsolja ezt a hatásos rendezési trükköt.

Be kell még számolnom arról is, hogy a harmadik felvonást egy váratlan incidens zavarta meg. Javában folyt az előadás, amikor két polgári ruhás rendőr letartóztatott egy páholyban egy urat, akiről kisült, hogy sikkasztó bankpénztáros s éppen Amerikába igyekezett. A szegény fiu tehát nem menekülhetett a fiumei autonomrendőrség védő karjaiba.

U. I. Kedves Szerkesztő Ur ! Az utóbbi megjegyzésem tévedésen alapul. Meg is feledkeztem róla, hogy 1908. május 1-én életbelépett Fiumében a határrendőrség.

Reporter.

KALOGÉN
BRÁZAY SÓSBORSZESZ
FOGKRÉM A LEGJOBB ★

Rauschel Ferenc
első fiumei kézmű- és divatáruháza
a Corsón levő **nagyarányu árutermeit** szives figyelmébe ajánlja ugy a helybeli közönségnek mint a Fiumében és környékén időző idegeneknek.

Az uj bérlő által teljesen ujjáalakitott és kiválóan vezetett
Therapia szálló
Cirkvenicában
kitünő ellátást és kifogástalan kényelmet nyujt mérsékelt áron. Villanyvilágitás, házi fürdők, remek fövényü tengeri fürdő, saját tehenészet stb. Orvos a házban.
Felvilágositásokkal készséggel szolgál
Az Igazgatóság.

Tavaszi csapolás !
Szt. István védjegyű
Dupla-Malátasör
Az összes duplamalátasörök ősforrása
Naponta friss csapolása
a **„Magyar Vendéglő**-ben
(Riva Szápáry) és a
Gambrinus Buffet-ben
(Via del Lido). és a
Grünfeld-félevendéglőben
a vasuti állomással szemben.

Fiume és a határrendőrség

Szakférfiak nyilatkozatai.

Milyen lesz az uj intézmény.

A **határrendőrség kérdése** ismét aktuális. A belügyminisztériumban javában folyik a munka az előkészületek megtételére s ha az illetékes helyekről szerzett információknak hitelt lehet adni, a határrendőrség nemsokára életbelép. Tekintettel a kérdés aktuális voltára *A Tengerpart* tájékoztatni akarja a közönséget a határrendőrségi kérdésben s éppen ezért elhatározta, hogy kérdést intéz azokhoz akik a politikai és gazdasági életben vezérszerepet játszanak, vagy hivatalos állásuknál fogva illetékesek arra, hogy a határrendőrság kérdésében véleményt mondjanak.

Az illetékes férfiak véleményét alább adjuk szó szerint. Megjegyzéseket egyikhez sem fűzünk ezuttal, mert a magunk véleményét számtalanszor volt alkalmunk hangoztatni. A nyilatkozatokra azonban visszafogunk térni.

*

Wichenburg István gróf min. tanácsos,
a kormányzóság ügyeinek intézője:

A határrendőrség felállitását *állami szempontból szükségesnek tartom.* Azonban ennek felállitásáról ezideig mit sem tudok.

Vio Ferenc dr.
Fiume város polgármestere:

Nem nyilatkozom a határrendőrségről. Ugy is *elég kellemetlenségem volt cikkei miatt.*

Leitner Károly,
raktárvállalat igazgatója:

A határrendőrség felállitását szükségesnek tartom, de csak ugy, *ha Punto francoban is teljesit szolgálatot,* mert a vagyonbiztosság ezen területen rendkivül gyenge, mondhatni semmi.

Balpataky Zsigmond
állomásfőnök:

A határrendőrség felállitására égető szükség van, mert a vagyonbiztosság ziláltsága miatt az egész kikötőben tarthatatlan állapotok uralkodnak.

Hegedüs Valér
a kormányzóság kivándorlási előadója:

Hivatalosan nincs tudomásom a határrendőrség közeli életbeléptetéséről. Ennek ellenére is mondhatom, hogy a határrendőrség intézményétől a kivándorlás terén nagyon sokat várok. A kivándorlási szálloda az ő hatáskörükbe fog tartozni; tehát a belső rend, vagyon biztosság szilárd alapokon nyugszik majd, mert a határrendőrség állandóan ott lesz. Az érintezés is közvetlenebbül történik, mert az uj intézmény tisztjei és legénysége szinmagyarokból szerveztetik. Az emlitett adminisztrácionális jellegü munkán kivül vizsgálat is szigoru pontossággal keresztül vihető, s ezantul a lehetetlenséggel lesz határos, hogy valaki utlevél nélkül keresztül surranjon az ellenőrző közegek kezén. A határrendőrség ezenkivül gondosan ügyelni fog a határra is, hogy az Austro-Americana fizetett ügynökei senkit át ne csempészenek Cantridán és másutt. Végül a határrendőrség lehetővé teszi majd a kivándorlók nyilvántartását is, az érkezéstől a behajózásig, esetleg a visszautasitásig. Most ugyanis mindez lehetetlen. Hivatalos munkám ugyan erősen meg fog szaporodni ezzel, de azért a határrendőrség életbeléptetését feltétlenül szükségesnek tartom.

Fésüs György közjegyző
magyar rappresentante:

Ezzel a kérdéssel nem foglalkozom s igy nem is nyilatkozhatok.

*

Ezeken kivül teljesen illetékes helyről azt a nyilatkozatot kaptuk, hogy a **határrendőrség** életbeléptetése most *Bécs sürgetésére vált aktuálissá.* Forrásunk megnevezését a köteles diszkréció tiltja.

Eszerint *Andrássy* Gyula gróf belügyminiszter feltétlenül életbelépteti Fiumébar a határrendőrséget. Hogy azután majus elsején, vagy néhány hétre rá lesz-e életbeléptetve, az teljesen közömbös dolog. Az is biztosra vehető, hogy a határrendőrség kezdetben nem nagy aparátussal fog megindulni, mert nem lehetett idejében gondoskodni elegendő számu legénységről. Hatásköre egyelőre a kivándorlás ellenőrzésére fog szoritkozni s csak később terjesztik ki a kikötői szotgálat stb. ellátására. A fiumei határrendőrség kapitánya *Orosdy* Lajos dr., az annak idején Fiuméba kinevezett volt királyi ügyész lesz, akit erélyes, munkás embernek ismernek s bizonyára jól fogja betölteni a rendeltetését. A határrendőrség életbeléptetését a város vezető emberei *most már nem igen ellenzik* s csak az okoz aggodalmat, hogy miképpen kell az autonomista rappresentantékat a határrendőrség nagy szükségről meggyőzni.

UJDONSÁGOK.

Lapunk legközelebbi száma a kettős Husvéti ünnep miatt kedden a rendes időben jelenik meg.

— **Személyi hir.** Helpes *Stokes,* newyorki millomos Gravosából Fiuméba érkezett s a Royal szállóban szállott meg.

— **A nyolcadik gyógyszertár.** Budapestről jelentik, hogy a belügyminiszter gyógyszertár nyitási engedélyt adott *Tavids* I.-nek. Ez a gyógyszertár városunkban a nyolcadik lesz.

— **Hajórajunk utja.** Bizertából jelentik: *Bochme* tengernagy tegnap este *Ziegler* ellentengernagy és hadosztálya tiszteletére ebédet adott. Ziegler ellentengernagy az „Erzherzog Karl" hajó fedélzetén villásreggelit adott, amelynek résztvevői, köztük a polgári és katonai hatóságok fejei, szivos toasztokat váltottak. A francia tisztek ma este a hajóraj tisztjeinek tiszteletére soirét rendeztek. — Bécsből jelentik: *Vilmos* császár Korfuban meg fogja látogatni a magyar-osztrák hajórajt, amely most Bizerta előtt vesztegel és április 25-én érkezik Korfuba. A hajóraj innen Pólába megy.

— **Balla Kálmán** fiumei szinigazgatót, mint Budapestről irják, az „Országos Szinész-Egyesület" Irodalmi Bizottsága április 8-án tartott ülésén a bizottság tagjává választotta. A megtisztelő választás egy nagytehetségü, irodalmilag és müvészileg képzett ember érdemeit ismeri el, aki páratlan agilitással fáradozik jelenleg azon, hogy a tongerparton igazi kulturmissziót teljesitsen.

— **Nyári utcai hangversenyek.** A városi zenekar közli, hogy május elsejétől szeptemberig minden péntek este fél kilenckor sétahangversenyt rendez az Adamich-téren. A katonazenekar pedig ugyanezen idő alatt minden csütörtökön este hét órakor felválva az Adamich és Andrássy-téren játszik, mig a keddi estéken fél nyolc órakor zenés takarodót tart.

— **Az amerikai flotta Fiumében.** A bécsi lapok megerősitik azt a hirünket, hogy az amerikai flotta, amely jelenleg a Csendes oceánon van, a Földközi tengeren át tér haza s utjában meglátogatja a földközi tengeri kikötőket, többek között Fiumét és Triesztet is.

— **Hadihajók elkeresztelése.** Pólából jelentik, hogy az épülőfélben levő hadihajók elnevezésére nézve *Montecucoli* tengernagy ma a következő rendeletet bocsátotta ki: Ő császári és apostoli királyi felsége 1908. március 31-én kelt legfelsőbb határozatával elrendelte, hogy az I., II. és II. számokkal jelzett csatahajók „Ferenc Ferdinánd főherceg", „Radetzky", és „Zrinyi"; az „F" betüvel jelzett cirkáló „Admiral Spaun" elnevezést kapjon; a tüzérségi iskolahajó állandóan a „Feuerspeicz" nevet viselje; a „Zrinyi" nevü aknahajó, illetőleg a „Prinz Eugén" nevü kiselejtezett hajó „Delfá"-nak, illetve „Vulkán"-nak nevezendő el, s végül az „Erzherzog Albrecht" kazamathajó jelenlegi használatából, a különleges célokra rendelt hajók kategóriájából a kiselejtezettek osztályába helyezendő, továbbá legkegyelmesebben megengedte, hogy az épülőfélben lévő torpedóhajók: a „Turul", „Pandur", „Csikós", „Réka", „Velebit", „Dinara" és az épülőfélben levő torpedónaszádok a „Triton", „Hydra", „Scorpio", Phönix", „Krake", „Polyp", Echse", „Molch", „Komoran" és „Alk" nevet kapják.

VARIETÉ INTERNAZIONALE

Esténként kiválo művészierők fellépte

Via Alessandrina 3. Kezdete 9 órakor.

Átköltözés miatt eladó egy igen jó karban levő

ebédlő dohányzó,

fürdő és előszoba

berendezés és egyéb butordarabok.
Cim a kiadóhivatalban.

Első Fiumei Magyar Uri és Női Fodrász Terem

az **Adria palotában.**

Külön női teremben hajmosás, fésülés, és mindennemü modern hajmunkák végeztetnek.

Az uri teremben pontos és jó kiszolgálás.

ELSŐRANGU
NŐI DIVAT-TEREM
MAISON ROSA

VIA GOVERNO 9.

Dr. Vio-féle ház, az Adria kávéház felett.

VELENCE

HOTEL MODERNE MANIN

A Márkustér közvetlen közelében minden kényelemmel berendezett **120 szobával**, lifttel, villanyvilágitással és fürdőkkel mérsékelt árakon.

Gambrinus-étterem polgári árakkal

A Kőbányai Polgári Serfőzde kiváló minőségü söreinek kimérése.

A Velencét látógató magyar közönség kedvenc találkozó helye.

Gyors, kitünő módszerrel
tanitja az olasz nyelvet
végzett olasz akadémikus. Hosszu gyakorlat, mérsékelt ár.
Ajánlatok a kiadóhivatalhoz kéretnek.

Első fiumei amerikai rendszerü versenyszabóság

Bátorkodunk ugy a helybeli mint a vidéki magyarságnak ez uton leghálásabb köszönetünket nyilvánitani azért a kitüntető pártfogásért, melyben bennünket részesitenek. Ez arra inditott bennünket, hogy egész műhelyünket Budapestről ide helyezzük át, miáltal a legkényesebb igényeket is kielégithetjük. Ugy uri ruhákat mint felöltőket **mérték után** angol szabásu legujabb mintáju tiszta gyapjuszövetből gyors és pontos kiszolgálással csakis a régi bevezetett árban és pedig

18.— és 24 frtért készitünk.

Továbbra is a magyarság jóindulatába ajánlva magunkat, maradunk

kiváló tisztelettel **SEILER R. és Tsa.**

FIUME Vicolo della Dogana 4. sz.

— **Magántisztviselők közgyülése.** A fiumei magántisztviselők egyesülete e hónap 26-án reggel tartja meg ötödik évi rendes közgyülését.

— **Öngyilkosság a temetőben.** A cosalai völgyben levő temető csendjét tegnap a délelőtti órákban két revolver lövés dörrenése zavarta meg. Két fiatal ember, akik a temető körül sétáltak, a dörrenések irányában kutatni kezdtek s csakhamar megtalálták az öngyilkost, aki két véres zsebkendővel takarta le magát. A rendőrség belvedere-i őrszobájából is megjelentek a rendőrök, akik az életuntat az első segitség után a kórházba szállitották. Az inspekciós kórházi orvos megállapitotta, hogy a halál önkéntese a jobb fülén s a bal arcán sebesült meg. Állapota sulyos. A rendőrség megállapitotta, hogy az öngyilkos Bumics György magántisztviselő. Kihallgatásakor bevallotta, hogy tettét életuntságból követte el.

— **Egy sziget, amely — nincs.** Az angol tengerészeti hivatal utasitást küldött a haditengerészet hatóságainak, hogy *Kiel Island* szigetet, amelyről azt hitték, hogy Peleo-sziget nyugati oldalán van, ki kell törölni a térképepeken, mert ez a *sziget nincs.* Kiel Islandot nem a tenger nyelte el, sem a földrengés nem döntötte romba; ez a sziget nem is volt meg a valóságban soha, csupán a térképen. Az angol tengerészeti térképen hatvan esztendő óta szerepel, akkor fedezték föl. A ki felfedezte, le is irta igen érdekesen, de a tengerészek, akik keresték, nem tudtak ráakadni. Mostanig keresték arra járó hajósok s bár nem találták meg, nem merték kétségbe vonni, hogy mégis csak megvao, mert hisz a térképen be van rajzolva. Most végre, hatvan esztendő multán, elhatározták, hogy töröltetik a térképről, akkor legalább el merik hinni, hogy csakugyan nincs.

— A **kikötőből.** Érkezett 18-án: „Clermont" angol gőzös Akyabból 5850 zsák rizszsel a fiumei rizshántoló részére; „Caboto" olasz gőzös Calcuttából 2870 bál jutával és 100 tonna vegyes áruval. Indult: „Congo" angol gőzös Velencébe üresen, „Kálmán király" magyar gőzös a Földközi tengeri utra, üresen.

Kirándulások a tengeren. A magyar-horvát tengeri gőzhajózási társaság f. hó 19-én, vasárnap és 20-án hétfőn (kedvező idő esetén) a következő tengeri kirándulásokat fogja rendezni:

Cirkvenicába és Noviba a „Lovrana" termes gőzössel d. e. 8·45 órakor Noviig Portoré és Cirkvenica érintésével és d. u. 2 órakor Cirkvenicáig Portoré érintésével; visszaindulás Noviból d. e. 11·15 kor Cirkvenica és Portoré érintésével, és Cirkvenicából d. u. 5·15-kor Portoré érintésével. Menetár oda és vissza személyenkint Fiuméból Portoréba 1.20, Cirkvenicába 2.— és Noviba 2.50 korona.

Portoré- és Buccariba az „Abbazia" gőzössel d. u. 2·30 órakor, menet esetleg jövet is Urinj érintésével; visszajövet Buccariból este 7 órakor. Menetár oda és vissza személyenként 80 fillér.

Abbázia és Lovranába, felváltva a „Király", „Stefánia" és „Volosca" gőzösökkel d. előtt 7, Abbáziáig, azután d. e. 8, 9, 10, és 11 órakor Lovranáig, déli 12-kor Abbáziába és Voloscáig és azután délután 2, 3, 4 és 5-kor Lovranáig, azonfölül d. u. 6 és 7 órakor Abbáziáig. Utolsó hajójárat Lovranából Fiuméba esteli 6·30 órakor és Abbáziából Fiuméba este 7 órakor. A Fiuméból d. e. 8 órakor és 11 órakor azután a délután 3 órakor induló hajók Ikában is megállnak, Menetár oda- és vissza Ika és Lovranába személyenként 1.80 és Abbáziáb 1.20 korona.

Ikába és Lovranába a „Sava" gőzössel délután 2.30 órakor órakor, érintve menetben Voloscát és Abbáziát. Visszaindulás Ikából 6·30 órakor este érintve utjában Abbáziát is. Menetár oda- és vissza, személyenkint 80 fillér.

Fiuméból Abbáziába az „Istriano" gőzössel omnibus vonal. Indulás Fiuméból d. e. 9·30 és 11·30 órakor, továbbá d. u. 2·30 és 4·30 órakor.

Abbáziából Fiuméba az „Istriano" gőzössel d. e. 10.30 órakor, továbbá 12·30, 3·15 és 5·30 és 7·30 órakor délután. Menetár személyenként 20 fillér. Jegyek a hajón kaphatók.

Lussinpiccolóba hétfőn f. é. április 20-án a „Tátra" gőzössel d. e. 7·45 órakor, Abbazia és Lovrana érintésével és visszajövet Lussinpiccolóból d. u. 4 órakor. Menetár oda és vissza személyenként 10 korona.

— **A „Hamvasztás"** *Wilhelm* Frigyes dr. és *Pap* Sámuel a fakultativ halotthamvasztás eszméjét terjesztő folyóiratának, most jelent meg a 4-ik száma. Az uj szám gazdag és változatos tartalmából kiemeljük *Dressler* Ferenc „Ellentábor" c. cikkét, *Taxuo* „Tavaszest" c. versét. *Feugo* „Schoppenhauer haláláról" c. érdekes tanulmányát és „A milanói krematórium" (képpel) c. közleményt. A lapra előfizetni lehet a kiadóhivatalban, Budapest V., Nádor utca 20. Egész évre 2 frt.

— **A tavasz bübájos szépségeit** csak az egészséges ember tudja élvezni. A napsugár, a levegő, virág, a szabad természet minden pompája csak azok számára virul, akik ép idegzettel s jó szervezettel birnak. Szomoru azonban, hogy millió és millió beteges, fáradt, koravén ember jár a napsugárban, akiknek hiába tárja fel a szépségeit ég és föld, ők komorak, szerencsétleneknek érzik magukat. Pedig segithetnének magukon. A gyökeres gyógyulás módja meg van irva az „Értekezés a villamos gyógymódról" cimü könyvben, melyet kivánatra ingyen és bérmentve küld meg mindenkinek az *Elektro Vitalizer* Orvosi Rendelő Intézet, Budapest, IV., Károly-köut 2., félemelet 50.

SZINHÁZ.

Magyar szinügyi bizottság.

Komoly feladatra vállalkozott Balla Kálmán, a pozsony-fiumei szinház igazgatója. Egy magyar szinügyi bizottságot akar teremteni Fiumében, az országnak ezen a végpontján, a hol a magyarságnak csak most kezd erősödni a poziciója. Eddig számban gyönge volt s hogy mégis sikerült az őt megillető helyet elfoglalnia Fiume közéletében, az csakis a kormányzók nemes törekvésének köszönhető. Ma azonban másképpen vagyunk. A felső támogatásra a magyarság nem számithat. A magyarsággal leszámoltak „odafönt" s ma az olaszság huzódik meg a hatalom árnyékában.

Igy aztán nem marad egyéb hátra, mint a maguk erejéből küzdeni a magyar államesze, a magyar nyelv érvényesülése érdekében. Magunkra maradtunk s azt mondhatjuk, hogy az államfentartó magyar nemzet kormánya szövetkezett az ellenségeinkkel.

A magunk erejéből kell megalkotnunk a szinügyi bizottságot is, mert Fiume városának a hivatalos nyelve az olasz levén, annak kebelében szó sem lehet a szóbanforgó intézmény megteremtéséről. Fiume városának van ugyan szinügyi igazgatósága, de ez még a városi szinház igazgatásában sem tudja erejét és befolyását érvényesiteni. Évről-évre megismétlődnek a Komunale-botrányok. A városi szinügyi igazgatóság csak a Komunale-szinházzal törődik. A többihez semmi köze. Nem avatkozik bele a Fenicse igazgatásába s azt sem bánja, ha a fából való szinkörben egész esztendőn át egy kinematográf cég elégiti ki a közönség „müvészet" iránt való érdeklődését. Fiumében a kinematográf mutatványait is müvészet számba veszik.

A magyar szinügyi bizottság megalakitására nézve Balla igazgatónak életreval eszméje támadt. A szinügyi bizottságot a magyar szinházi szezón páholy és földszinti bérlőiből véli megalakithatónak. E szerint a bérlők egy napon összejövetelt tartanának s a *maguk kebeléből megválasztanák a nyolc vagy tiz tagu szinügyi bizottságot*, amely egy éven át folytatná müködését, amig az uj szezón előtt az uj bérlők ismét választanának.

A szinügyi bizottságnak az volna a feladata, hogy az igazgatóságot ellenőrizze, hogy tanácsaival, utbaigazitásaival hozzájáruljon a magyar szinészetnek Fiumében való térhóditásához és az igazgató támaszául szolgálna a kormány előtt, amely az utóbbi időben egyáltában nem törődik Fiuméval. A szinügyi bizottság tekintélyes voltánál fogva határozottan befolyást gyakorolhatna a fiumei szinházi ügyekre s a magyar közönségnek nagy szolgálatot tenne.

Virágkedvelő urak és hölgyek figyelmébe ajánlja uj virágkereskedését

Kovács Teréz

FIUME, Corsia Deák 30 sz. (Ossoinack-ház) a kapubejáratában.

Mindennemü szakba vágó állást ugy helyben mint vidékre közvetit

PAVLIK PÁL Lovrana.

A

„Pannonia"

kávéházban

FIUME, Piazza Zichy

ma és minden este Somogyi László cimbalommüvész és Kovács József primás

hangversenye.

A helybeli és az átutazó magyarság szives figyelmébe.

Magyar kiszolgálás.

MAGYAR VENDÉGLŐ

Fiume, Riva Szápáry, az Adria palota mellett.

Egyedüli magyar étterem.

Kizárólag magyar konyha.

Közvetlen termelőktől beszerelt **magyar borok.** Kitünő villás reggeli.

Mérsékelt árak.

Az átutazó és a helybeli magyarság találkozó helye. Butorozott szobák tengeri kilátással kaphatók.

Budapesti női szabónő

a legelegánsabban és igen jutányosan készit angol és francia **női kosztümöket.**

Seiler R. Susák Primorska u. 61. III.

Ugyanott jobb házból való tanulólányok felvétetnek

— GRADO TENGERI FÜRDŐ —

Goldberger szálló és étterem

a fürdővel szemben tengeri kilátással.

Villanyvilágitás.

Kitünő bécsi és magyar konyha.

Goldberger vendéglője - Trieszt.

TRIESZT, Piazza della Borsa 7 I.

A

Virágcsokorhoz

czimzett, az Ürményi téren (a városi szinház átellenében) levő

éttermeimet megnyitottam.

Izletes magyar ételek, tiszta minőségü magyar fehér borok (gr. Esterházy pincéiből), dalmát és isztriai borok állnak a n. é. közönség rendelkezésére.

Havi előfizetések megegyezés szerint 26-30 frt. Table d'hôte étlap után 36 frt. havonként.

Szives látogatást esd

HORVÁTH NAGY AM.

a m. kir. tengerészeti akadémia v. élelmezője.

A színügyi bizottság létesítése nem jár nehézségekkel. Össze kell hívni egy értekezletet s meg kell választani a bizottság tagjait. Ennyi az egész. A bizottság azután tudni fogja, hogy mi a kötelessége. Ha minden vidéki városnak van színügyi bizottsága, még annak is, amelyiknek semmi szüksége rá, miért ne legyen fiume magyar közönségének, amely különböző elemek között, elszigetelten morzsolja le az év egyhangu napjait.

—

— A **fiumei magyar szinház jövő heti játékrendje**. *Balla* Kálmán szintársulata, mint jeleztük, husvétvasárnapján kezdi meg fiumei szinházi szezonját, amely junius 1-éig tart. Már az első hét repertoirján meglátszik a művészeti vezetés kiváló munkája. A husvéti ünnepeken, két napon négy előadás lesz, mind a négy magyar szerző darabja, vasárnap délután Gaál József *Peleskei nótáriusa*, Farkas Bélával, Szentgyörgyi Mártával, Szakács Andorral és Kovacs Margittal a főszerepekben, este pedig Huszka Jenő finom zenéjü operettje az *Aranyvirág*, melyek olasz éghajlatu milieujében hatásosan érvényesülnek a dallamos, fülbemászó melódiák. Az *Aranyvirágban* mutatkozik be a fiumei közönségnek a társulat nagytehetségü szubrettje *Szentgyörgyi* Lenke, akinek egyik legkitünőbb szerepe az *Aranyvirág*. Hétfőn délután a *Falu rosszát* adják félhelyárakkal *Bándy* Rózsival, *Váradi* Mártonnal és *Bérczi* Gyulával a főbb szerepekben, ugyanaznap este Kacsóh Pongrác népszerü daljátéka a *János vitéz* van müsoron, melynek csodaszép muzsikája és őszinte, magyar földből meritett romantikus meséje az ország minden városát diadallal járta be. A cimszerepet *Cseöregh* Jenő, a szinház kitünő uj tenoristája játszsza, mig Juliska *Harmath* Zsenike alakitása lesz. Vasárnap este a páratlan számu, hétfőn este pedig a páros számu bérlet kezdődik. Kedden a budapesti Nemzeti Szinház legnagyobb müvészi sikert elért szinmüve a *Fátum* kerül szinre. A darab, amely Zsiross István aktiv tüzérfőhadnagy értékes munkája, roppant érdekes tárgyat nyujt a közönségnek, a katonai és civil világ közt felmerülő becsületbeli kérdések elintézését, a *párbajkérdest*. Az erős, epizódban és izgalmas bonyodalmakban bővelkedik. Az előadásban, amely Balla igazgató kiváló rendezői talentumának munkája, az egész drámai személyzet részt vesz, s mindannyinak jelentős szerepe van. A két főszerep *Balla* Kálmán és *Almássy* Lola kezében van, kivülök *Szakács* Andor, *Farkas* Béla és *Kovács* Margit jutott nagyobb szerephez. Nagy érdeklődés előzi meg a szerdai szinházi estét is. Ekkor lesz ugyanis *Molnár* Ferenc óriási sikerü vigdrámai cselekmény nagyon sok érdekfesztő játékának az *Ördög*-nek a bemutatója. Molnár Ferenc *Ördöge* volt az ide szinházi évadban nemcsak az egész Magyarországnak, hanem a külföldnek is legnagyobb szenzációja. A vigjátéka csupa sziporkázó ötlet, csupa elmés szellemesség. Itáliában *Zacconi* világhirü müvész, Németországban *Bassermann* hatalmas talentuma, Bécsben *Kramer* közvetlen játéka interpretálta a magyar irodalom páratlan dicsőségét. Nálunk is szorgalmasan próbálja az ujjászervezett társulat müvészi személyzete, hogy a társulat belső sikeréhez méltó külső beállitásban, elsőrangu szereposztásban mutassa be az ujdonságot. A cimszerepet, maga a nagytehetségü *Balla* Igazgató játszsza, akinek ez egyik par excellence, általános elismerésben részesült híres szerepe. Ugyancsak az ő rendezésében kerül szinre az *Ördög*. A szerdai bemutató iránt széleskörü érdeklődés nyilvánult, a jegyeket máris tömegesen jegyezték elő. Csütörtökön *Verő* György ismert, kedves énekes játékát a *Bajuszt* adják, amely Fiumében is többször, mindenkor telt nezőtér előtt került szinre, ezuttal *Sentgyörgyi* Lenke, *Farkas* Béla, *Harmath* Zseni, *Lajtay* Károly játszanak benne. Pénteken kezdi meg hóditó utját Strauss csodaszép operettje a *Varázskeringő*. Pécsben a mult héten volt a *Varázskeringő* 400-ik előadása, Budapesten is már rohamosan közeledik a 200-ik felé. A szivhez szóló, édes zene itt is bizonyára sokszor fogja elbüvölni a közönséget, amely alig várja már a pénteki *Walzertraum* premiert. Fracit *Szentgyörgyi* Lenke pompás játéka, elragadó temperamentuma és tánca által legkitünőbb szerepévé avatta. Niki hadnagy *Csőregh* Jenő lesz. A *Varázskeringő*, melynek bemutatója pénteken lesz, szombaton és vasárnap este megismétlik. A pazar dekorációkkal és kosztümökkel diszitett darabban a teljes énekes és karszemélyzet játszik. Vasárnap délután *Bob herceg*, Huszka bájos operettje, cimszerepben *Szentgyörgyi* Lenkével. A jövő hét összes előadásaira már holnap, vasárnap megkezdődik a jegyelővétel, mely naponkint d. e. 9—1 óráig, este 6—8 óráig lesz nyitva.

Szinházi heti müsor.

Vasárnap: d. u. 3 és fél órakor *Peleskei nótárius*, este 8 órakor *Aranyvirág*.
Hétfő: d. u. 3 és fél órakor *Falurossza*, este 8 órakor *Jánosvitéz*.
Kedden: *Fátum*. (Először).
Szerda: *Ördög* (Először).
Csütörtök: *Bajusz*.
Péntek: *Varázskeringő* (Először).
Szombat: *Varázskeringő* (Másodszor).
Vasárnap: d. u. 3 és fél órakor *Bob herceg*, este 8 órakor *Varázskeringő*.

M. UDVARI KÖNYVTÁRA

TAVIRAT. ◂▸ TELEFON.

A kereskedelmi miniszter javaslatai.

BUDAPEST, ápr. 18. *Kossuth* Ferenc kereskedelmi miniszter május elején több fontos törvényjavaslatot terjeszt a képviselőház elé. Beterjeszti a *vasuti beruházásról* szóló javaslatot, amely *kétszázhusz milliónyi* vasuti szükséglet beszerzéséről gondoskodik, továbba a *kassa-oderbergi* vasuti beruházásról szóló törvényjavaslatot, amely 47 millió kiadást irányoz elő. Május elején terjeszti be a miniszter a *tisztességtelen versenyről* és a budapesti *helyi érdekü vasutaknak villamos vasuttá* való átalakitására vonatkozó törvényjavaslatokat. Még májusban elkészülnek a *vicinális vasutakról*, a *vasárnapi munkaszünetről* szóló törvényjavalatok és végül az *ipartörvény* reviziójának második része.

A bán lovagias ügye.

ZÁGRÁB, április 18. Rauch Pál báró bán és Medakovich Bogdán elnök segédei tegnap estétől ma hajnalig tárgyaltak. A tárgyalások eredményét titokban tartják. Annyi azonban kiszivárgott, hogy okvetlenül becsületbiróságot

LIDO-VELENCZE

Klimatikus gyógyhely és tengeri fürdő. — Nagy kinesiterapiai intézet. — A nagy fürdőházban kávéház és étterem tágas terrasszal a tengerre. — Naponta hangverseny.

Grand Hôtel des Bains

Grand Hôtel Lido — Hôtel Villa Regina

Julius 1-én megnyilik az uj

Excelsior Palace Hôtel

Dependanceok és villák:

Elena — Jolanda — Ortensia — Maria — Emma — Elisabetta

parkkal, tenniszpályákkal stb.

Nagy hangversenyek, szinház és változatos szórakozások.

Cim: BAGNI LIDO - VENEZIA.

LIDO-VELENCZE

Maison d'Italie — Villa Monplaisir

Villa Thea — Villa Bellevue — Hotel Margherita

Elsőrendü házak modern kényelemmel berendezve. Legjobb fekvésben a Lidón. Villanyvilágitás mindenütt. Fürdők és zuhanyok. Telefon. Külön lakrészek családoknak konyhával.

Tulajdonos
PONTELLO R.

Szobák 5 lirától feljebb. Teljes penzió 8 lirától feljebb.

CRNKOVIĆ
szálloda, penzió és kávéház.
CIRKVENICA.

A fürdő közontján, közvetlen a tengerpart mentén, a mólótól 2 pezcznyire.

Kitünő magyar és német konyha.

Kitüntetve a német orvos kongresszus által.

Eredeti magyar és német fajborok valamint Müncheni és- Pilseni sörök.

Utazóknak és kirándulóknak kiválóan alkalmas hely.

Olcsó árak.

Pontos kiszolgálás.

Tulajdonos: CRNKOVIĆ JÓZSEF.

ROSENBERGER B.
nagy butorraktára
Fiume Via Governo 22 (Corso) — Fiume Via Governo 22 (Corso)
Telefon sz. 504.

Prodam és Társa Fiume
◀ Mérnöki iroda és iparvállalatok berendezése ▶
Via Adamich 1. sz. — Via Adamich 1. sz.
Villanyos világitási, villámháritó, telefon és villányos-csengő berendezések.
Villamos motorok és szellőztetők. — Villamos központok berendezése.
Nagy raktár világitó testekben és felszerelési anyagokban.
Különlegesség: „Wolfram" villanykörték 70% árammegtakaritással.

A fiumei közönség és az
idegenek figyelmébe!
—o—
A legelső rendü uri és női
divat-különlegességek
Fiumében kizárólag
Alpron Attilio
czégnél a Corsón kaphatók.

hivnak össze. Medekovics hivei ugy tudják, hogy *Rauchnak elintézetlen ügyei vannak.*

Az Adria vasut.

CETINJE, ápr. 18. *Nikita* montenegrói fejedelem pétervári és carszkoje-szelói látogatásának tudvalevően az volt a főcélja, hogy pénzt szerezzen országa számára. S Nikita nem hiába fordult a cárhoz, kérése meghallgatásra talált. Pétervári távirat jelenti, hogy a fejedelem az orosz császári birtokok pénztárából egy millió rubelt kap Montenegró legsürgősebb szükségleteinek fedezésére. A cár azonkivül megigérte neki, hogy támogatja azt a tervét, hogy a San Giovanni di Meduáig tervezett duna-adriai vasutat kiépitsék egészen Antiváriig.

Véres kardpárbaj.

TEMESVÁR, ápr. 18. Pogány Miklós a *Temesvari Hirlap* szerkesztője ma kadrpárbajt vivott *Huszár* Ödön dr. ügyvéddel. Kétszeri heves összecsapás után mind a két fél sulyosan megsérült.

Vasuti szerencsétlenség.

BUDAPEST, április 18. Rákos pályaudvaron egy gyorsitott tehervonat beleszaladt egy másik tehervonatba. Mind a két vonat kocsijai összezuzódott. Több vasutas megsebesült.

A déli vasut alkalmazottainak mozgalma.

BUDAPEST, áprliis 18. A déli vasut küldöttsége ma memorandumot nyujtott át az igazgatóságnak, amely megigérte, hogy néhány héten belül megadja a választ. Az a hir, mintha a déli vasut alkalmazottai passziv rezisztenciát folytatnának, nem felel meg a valóságnak. A vonatok rendesen közlekednek.

Roosevelt veresége.

NEW-YORK, ápr. 18. A kongresszus csak *két csatahajót* szavazott meg, jóllehet *Roosevelt* elnök személyesen és levélben *négy csatahajó* fölajánlását kérte s ezt azzal okolta meg, hogy *minden pillanatban háboru törhet ki.* A kongresszus határozata *Roosevelt elnök vereségét jelenti.*

Felelős szerkesztő: Murai Jenő.
Szerkesztő: Fodor Oszkár.

Fenicse szinház Fiume.

Vasárnap, 1908. áprlilis hó 19-én délután 3 és fél órakor félhelyárakkal:

A peleskei nótárius

Személyek:

Nagyzajtaji Zajtai I. nagypeleskei nótárius Szatmár megyében	Farkas Béla
Klára, felesége	Uti Gíza
Sándor, fia	Lajthay Károly
Baczur G. pesti korhely	Várady Márton
Peleskei biró	Radnay György
Peleskei rektor	Szécsi Ferenc
Kisbiró	Vajda András
Biróné	Bándy Rózsi
Sötétség királynője	Kovács Margit
Tóti D., géci boszorkány	Havassy Szidi
Megyebiztos	Turányi Alajos
Sugár Laci) hamiák	Lajthay Károly
Szegfü Bandi)	Horváth Károly
Botos Juhász	Bérci Gyula
1.)	Cseh Iván
2.) vasas német	Szécsi Ferenc
3.)	Rubos Árpád
Savi)	Csöregh Jenő
Keserü) pesti ifjak	Horváth Károly
Kecsey)	Radnay György
Hopfen serfőző	Farkas Béla
Hermann, Fánni jegyese	Cseh Iván
Othello	Szakács Andor
Desdemónia	Kovács Margit
Fánni, Hopfen leánya	Szentgyörgyi Mártha
Nina, szobaleánya	Harmath Józsa.

Este 8 órakor rendes helyárakkal.
Szentgyörgyi Lenke felléptével

Aranyvirág

Operette 3 felvonásban. Irta **Martos Ferenc.** Zenéjét szerzé: **Huszka Jenő.** Rendező: **Rubos Árpád.** Karnagy: **Müller Mátyás.**

Személyek:

Potyoviev Danilo herceg	Bérczy Gyula
Beppo)	Várady Márton
Sylvio) hajóslegények	Horváth Károly
Carlo)	Turányi Alajos
Aranyvirág)	Szentgyörgyi Lenke
Tina) táncosnők	B. Horváth Erzsi
Lola)	Szőnyi Ilona
Carola)	Dorma Böske
Stone Ellen) amerikai	Bándy Rózsi
Gauid Harry) milliom.	Cseh Iván
Egy tapasztalatlan ifju	Turányi Alajos
Fogadós	Farkas Béla
Pincér	Demeter Sándor
John, Harry inasa	Szécsi Ferenc

Hétfőn. 1908. április hó 20-án délután 3½ órakor fél helyárakkal:

A falu rossza.

Irta: Tóth Ede. Zenéjét szerzé: Szentirmay Elemér és Erkely Gyula. Rendező: Bérczi Gyula.

Személyek:

Feledi Gáspár, gazdag falusi földmivelő	Farkas Béla
Lajos) gyermekei	Lajthay Károly
Boriska)	Kovács Margit
Bátki Tercsi árva, Feledi Gáspár gyámsága alatt	Almássy Lola
Göndör Sándor szolgalegény	Várady Márton
Finum Ruzsi, menyecske	Bándy Rózsi
Csapóné) módos	Mérey Irén
Sulyokné) asszonyok	Uti Gizella
Tarisznyásné)	Dorma Juci
Csapó, gazdaember	Rudnay György
Megyei csendbiztos	Turányi Alajos
Kónya, kántortanitó	Demeter Sándor
Gonosz Pista, bakter	Bérci Gyula
Gonoszné	Havassy Szidi
Adus, vén cimbalmos	Szécsi Ferenc
„Makkhetes" korcsmáros	Révész Henrik

Kezdete 3 és fél órakor.

Este 8 órakor, rendes helyárakkal:

János vitéz.

Daljáték 3 felvonásban. Irta: Bakonyi Károly, a verseket Heltai Jenő. Zenéjét szerzé: Kacsóh Pongrácz.

Személyek:

Kukorica Jancsi	Gseöregh Jenő
Iluska	Harmath Józsa
A gonosz mostoha	Havassy Szidi
Strázsamester	Horváth Károly
Bagó, trombitás	Váradi Márton
A falu csősze	Farkas Béla
A francia király	Bérczi Gyula
A francia királyleány	Borbély Lili
Bartoló, udvari tudós	Szécsi Ferenc

Olvasóink figyelmébe. Lapunk egyes példányai kaphatók a „Globus" hirlapelárusitó üzletben, Vincenzo de Domini-utca. — Az Ivancich-féle hirlapelárusitó üzletben. — A m. kir. dohánynagytözsdében, Piazza Elisabetta. — Capudi Romualdo likörüzletében, Deák Corso. — Trbojević G. papirkereskedésében Via del Molo. Barbis Giov. trafikban, Via Adamich és kiadóhivatalunkban.

VELENCE
CAVALLETTO
SZÁLLODA és ÉTTERMEK
a Márkustér közvetlen közelében
teljesen ujjáalakitva.
Szobák 2½ lirától, teljes penzió 9 lirától feljebb.
Kitünő konyha, tiszta italok.
Vársaskocsi és megbizott az állomásnál.
VILLANYVILÁGITÁS!
GŐZFÜTÉS! — FÜRDŐK!
Tulajdonosok:
Serantoni és Fratelli Scattola.

VELENCE-LIDO
PENSION CORNE D'OR
Egyetlen nemzetközi családi penzió a Lidon, **csendes fekvésben,** gyönyörü kerttel és tágas verandával. Teljesen zanzari mentes.
Kitünő bécsi és magyar konyha
Teljes penzió 7-10 liráért.
Május, junius és szeptember havában mérsékelt árak valamint szobák ellátás nélkül is.
Villamos vasuti és hajóösszeköttetés.
(A hajó kikötő helyétől mindjárt jobbfelé menni).

VELENCZE
BONVECCHIATI
szálló és étterem a Szt. Márktér közelében.
Uj épitkezés minden kivánt kényelemmel.
Szóbák 2½-3 lirától feljebb.
Teljes penzió 9 lira.
Az étteremben kitünő konyha mérsékelt áron étlap szerint.
Tulajdonosok:
Fratelli Scattola.

Schlosser penzió
ABBAZIA
a Quitta tengeri fürdő fölött, gyönyörü kilátással az egész — Quarnerora. —
Minden kényelemmel berendezett családi otthon 30 szobával.
Villanyvilágitás.
Fürdők a házban.
Mérsékelt szoba és penzió-árak.
Villamos vasuti összeköttetés minden irányban.

Venier Penzió és Vendéglő
Velence Szt. Márktér.
Szobák 2 lirától feljebb villanyvilágitással. Éttermek kilátással a Szt. Márktérre.
— Kitünő konyha minden órában. —
Procuratie vecchie 105. s. (a Quadri káv. mellett) Tulajdonos **Marco Venier.**

ROYAL SZÁLLÓ FIUME
Via Andrássy, — Telefon 121. sz.
Központi fekvésü, elsőrangu uj családi szálloda a villamos vasut mentén. Villamos világitás, lift, fürdőszobák stb. stb.
Table D'Hôte külön asztalokon.
HEIM F. *20 éven át a fiumei Deák-szálló tulajdonosa.*

Lockey
HOFBRÄU SZÁLLODÁJA
ABBAZIA.
Központi fekvés a Curpark mellett
● ● Villamos világitás ● ●
Szobák pensioval vagy a nélkül
Polgari árak.
● Figyelmes kiszolgálás. ●
Kitünő magyar konyha.

SAVOY RESTAURANT
Ponte Goldoni — VELENCE — San Marco.
Az előkelő idegenek találkozó helye.
Luncheon és diner fix áron — — és étlap szerint. — —
Tulajdonos: **Leupold Alfréd.**

Café Wien (Vienna) kávéház
TRIESZT, Via Vienna 15 TRIESZT
A Triesztet látogató magyarság legelőkelőbb talalkozó helye.
Tulajdonos: **Szoboszlay Rudolf.**

PORTO-RÉ (KRALJEVICA)

LIBURNIA SZÁLLÓ

tengeri fürdő remek hullámveréssel.

Gőzösön 40 percnyire Fiumétól.

Pormentes levegő. Gyönyörü fekvés.

Teljes ellátás mérsékelt áron.

KITÜNŐ KONYHA!

FÜRDŐK ÉS ORVOS A HÁZBAN!

Lovranában a „QUARNERO“ szállodát

(Abbazia közvetlen közelében)

és PENSIÓT

LÁTOGATJA MINDEN MAGYAR EMBER.

Tulajdonos: ZIPERA RUDOLF, az abbaziai Icanette szálló volt szakácsa.

Kitüntetve a nagy korona-renddel a svéd király által.

Kitünő konyha. Elegánsan berendezett balkonos szobák gyönyörü tengeri kilátással. Remek terrasz.

Mérsékelt árak. Fürdők a házban.

Családok részére nagy engedmény.

Bonbonnière Möve

Előkelő Mulató

Abbazia Bristol - szálló

Estenként nemzetközi varieté-előadások kizárólag **elsőrendü müvészi erők** felléptetével.

Kitünő szellöztetés.

Nagy Alkalmi Vétel!!

Partiban vásárolt nagymennyiségü uri- női- gyermek-**divatharisnyákat** **hallatlan olcsó** **árban ad el a**

NEW-YORK

áruház

FIUME, Via Andrássy I. sz.

A DREHER ANTAL-féle egyesült sörgyárak részvénytársaságának.

(gyár Budapest-Kőbánya) FIUMEI FŐRAKTÁRA.

Iroda: Ürményi-tér 6. — Telefon szám 22.
Jéggyár: Canale-utca, Steinmann-ház.

GYÓGYHATÁSU DUPLA MALÁTA SÖR

Orvosok által ajánlott gyógyitó hatásu sör. A sör hetenként 25 majolika palackot tartalmazó eredeti ládákban érkezik frissen a gyárból. — Ezen kitünő sörön kivül állandóan raktáron van kiviteli és márciusi sör, 1/4, 1/2 és 1 hl.-es hordókban és 50 fél literes palackot tartalmazó eredeti ládákban

Vendéglősök rendelésre barna dupla maláta sört is kapnak. — Bárhova házhoz is történik szállitás.

DETAIL ELÁRUSITÁS: minden jobb füszer- és csemege-üzletben.

Mindenkor friss csapolás:

Főképviselet: Rupnik Emil, Ürményi-tér 6.

KURZ FRIGYES

szobafestő

czimfestő és mázoló,

Vicolo del Pino 9.

Elvállalok szoba- és diszletfestést, mázolást a legegyszerübb kiviteltől a leggazdagabbig.

Fa-, bádog-, vaszon- és üvegcimtáblák készitését a legmodernebb kivitelben a legolcsóbb árak mellett.

A n. é. közönség szives pártfogását kéri

mély tisztelettel

KURZ FRIGYES

Vicolo del Pino 9. szám.

Pálma-Hajviz

a jelenkor orvosszakértőinek vizsgálata alapján az elismert legjobb hajviz. Növény- és gyökérkivonatokból természetes uton előállitott higiénikus hatásokban bővelkedő hajviz.

PÁLMA-HAJVIZ

erősiti a hajszálak gyökereit és ezáltal megszünteti a haj idő előtti kihullását és megakadályozza a korpa-képződést.

PÁLMA-HAJVIZ

a hajnővést jótékonyan elömozditja és annak meglevő szinét épségben tartja.

Kapható **CSIZMÁS DEMETER**

fiumei első magyar fodrásznál

Via Adamich 2. sz. (az Europa szálló közelében.

Ára K 2.50

Viszontelárusitóknak engedmény

Női kalapok

Legujabb divatu modellek és formák.

Átalakitások a legizlésesebb kivitelben eszközöltetnek.

Jutányos árak!

WEISZ FANNY

Via Andrássy 13. FIUME Via Andrássy 13.

Cinematograf „EDISON“

Mozgófénykép-terem

VIA FIUMARA 2. SZÁM.

A legszebb és legtökéletesebb vetitési szerkezettel.

Villanyosan szellöztetett s kényelmes ülésekkel berendezett nézőtér.

Állandó előadások d. u. 1/25-tól kezdve.

Állandó bérlet jegyekis válthatók a pénztárnál.

SERDOZ FRANCESCO

FIUME, Via del Fosso 2.

— Telefon sz. 303. —

Vaskereskedés.

Fémáruk. - - -

Vasgerendák.

Nágy választék kályhák, tűzhelyek, pénzszekrények, konyhaedényekben stb

ADRIA ÉTTEREM

— FIUME, —

Piazza Elisabetta. o—o—o Via Adamich.

A város központjában.

Idegenek találkozó helye.

Kitünő konyha.

Mindep időben friss halak.

Mindenféle használt butort veszek a legjobb árban.

Deutsch M.

Via Governo 4.

SPORT VENDÉGLŐ

FIUME, Via Germania 2

a Jellacsics kaszárnya mellett.

Izletes magyar konyha. - Kitünő borok.

Kőbányai Polgári Sör.

WEISZ JENŐ *vendéglős.*

A

„De la Ville“

kávéházban

ma és minden este

BARCA JENŐ

jeles kaposvári cigány zenekara

hangversenyez.

MÓTORVEVŐK FIGYELMÉBE!

Herkules-mótorvállalat, Budapest, V., Váczi-ut 30.

Ajánlja ugy cséplési, mint malomüzemre kitünően alkalmas, legegyszerübb benzin lokomobiljait, melyek V. ker., Váczi-ut 30. szám alatti gyárban bármikor üzemben megtekinthetők.

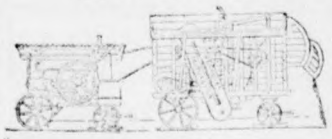

Teljes jótállas kifogástalan üzemért!!

Üzemzavarok kizárva! Bámulatosan egyszerü szerkezet!

Rendkivül csekély benzinfogyasztás!

!!! 13—14 éves fiu is kezelheti!!!

Árjegyzék ingyen! Olcsó árak részletfizetésre!

200 db. elismerő levél a Magyarországon üzemben levő mótorokról!

A FIUMEI KERESKEDELMI BANK

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

ADRIA PALOTA FIUMÉBAN ADRIA PALOTA

betétkönyvek és folyószámlák után

4½% nettó kamatot

térit meg feleinek

A járadékadót a bank önmaga viseli.

Használt és uj

zsákok raktára.

Bel- és külföldi gyártmányu uj és használt zsákok vétele és eladása.

Rupnik Emil

Ürményi-tér 6. sz. Steinmann-féle ház.

Telefon 226. sz.

Naponta friss! Naponta friss!

Az uj

Huscsarnokban

a legjobb minőségü és naponta friss

Marha-, Borju- és Sertéshus kaphato

meglepő olcsó árban.

Ne mulaszsza el megtekinteni és egy próbavásárlást tenni az uj

HUSCSARNOKBAN

Piazza Ürmény 1. számu vásárcsarnok 24-26. számu rekesz.

Kivánatra házhoz is küldjük a hust!

Kitünő tisztelettel

REICH TESTVÉREK.

Magyar cég. **Wellmann Testvérek** Nagy választék

FIUME, Via del Pozzo 2. Telefon sz. 19.

vas-, szerszám-, konyhaberendezési és háztartási

czikkek dúsan felszerelt raktára olcsó árakon.

Takaréktűzhelyek! Kályhaelenzők! Széntartók! Mérlegek!

Krupp-féle Berndorfi nickeledények. Hazai gyártmányu losonczi Excelsior zománczedények.

ÓH JAJ! Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásuak ELJEN!

Egger mellpasztilláj

az étvágyat nem rontják és kitünő izüek.

Doboza 1 és 2 korona. Próbadoboz 50 fillér.

Megfojt az átkozott köhögés! | *Fő- és szétküldési raktár:* „NÁDOR" gyógyszertár Budapest, VI., Váczi-körut 17. | Egger-mellpaisztillája! csakhamar meggyógyitott

KAPHATÓ FIUMÉBEN: Accurti Károly, Babić Hinko, Mizzan Adorján Prodam János, Schindler Adolf gyógytárakban, Rosenkort Gusztáv

LEDERER

Pensió és Szálloda **ABBAZIÁBAN.**

Magyarok kedvenc otthona 85 szobával.

A kurpark közvetlen közelében. Lift. Központi légfütés. Vizvezeték. Villanyvilágitás. Tengeri és édesviz fürdők a házban. Árnyas kert.

Tengeri kilátás. Saját házi automobilom a lakók rendelkezésére áll. Telefon. Figyelmes és pontos kiszolgálás. Jutányos árak.

HIRDETÉSEK felvétetnek a kiadóhivatalban.

NOXIN

Minden jobb üzletben kapható.

Hochsinger Testvérek Budapest

Csak egy papirt szívunk, ez pedig

ABADIE

Halál a poloskákrá!

DESODEROL

az egyetlen radikális szer poloskák és más férgek ellen. Ragadós betegségek ellen fertötlen t. Elárusitó

Graf A. Fiume Riva Canale Telef. 622.

Literje K 1·50 házhoz szállitva.

Lakások fertötlenitése elvállaltatik.

ÁGYTOLL GŐZTISZTITÁS!

Szab. módszer szerint előkészitet hygienikus „AGYTOLLAK"

„MARABU"-hoz

Budapest, Károly-körut 7.

TELEFON 71—25

A visszaszállitás még aznap eszközöltetik.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállitó

GYÓGYSZERTÁRA

a városi tároly mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészitésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszappanok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépitőszerek stb. stb.

Hirdetéseket felvesz „A Tengerpart" kiadóhivatala

Fiume, Vicolo dell' Ospedale Wurzer-ház I. emelet.

KIADÓTULAJDONOS: „A TENGERPART" LAPKIADÓ VÁLLALAT. NYOMATOTT A QUARNERO NYOMDÁBAN FIUME